

جک شافر، یکی از خبرنگاران با سابقه حوزه سیاسی با لحنی مطایبه آمیز می پرسد «هر چه نحو تعامل اوپاما با رسانه ها را عمیق تر بررسی کنید، این سوال برایتان جدی تر می شود که اوپاما را با جایزه مطبوعاتی چه کار؟ مگر خود ترامپ آن شب وقت نداشت؟»

آیا اوپاما از رسانه متنفر است؟

باراک اوپاما تابستان گذشته اعلام کرد که در تعطیلات چند کتاب را برای مطالعه کنار گذاشته است. یکی از آن ها آخرین اثر الیزابت کولبرت به نام انقراض ششم: تاریخی غیرطبیعی بود. کولبرت روزنامه نگار و مؤلف ۵۴ ساله آمریکایی است که شهرت او به خاطر نوشته های درخشانش در زمین محیط زیست، اقلیم و تغییرات آب و هوایی است. کتاب انقراض ششم او در سال ۲۰۱۵ جایزه پولیتزر در بخش غیرداستانی را از آن خود کرده است و اخیراً گاردین آن را در لیست ۱۰۰ کتاب برتر غیرداستانی در طول تاریخ جاداده است. لیستی که مقام هشتم آن را شرق شناسی ادوارد سعید اشغال کرده است.

هفت سال پیش، وقتی حدود یک سال از انتخاب اوپاما به عنوان رئیس جمهور ایالات متحده گذشته بود، کولبرت در نیویورک راجع به جیمز هنس، یکی از جنجالی ترین دانشمندان اقلیم شناس جهان، مقاله ای بلند نوشت. هنس که به او لقب «پدر تغییرات آب و هوایی» را داده اند، برای بیش از سه دهه مدیر یکی از موسسات تحقیقاتی ناسا بوده است و اولین مدل تغییرات اقلیمی را ساخته است.

پیش بینی های او درباره گرم تر شدن زمین مداوماً درست از آب درآمده است و امروزه در مجامع علمی جهان مقام والایی دارد. اما هنس سال هاست که از دانشمندی طراز اول، به فعالی اجتماعی-رسانه ای نیز تبدیل شده است. کولبرت در مقاله خود روند تبدیل شدن او به چهره ای معترض را توضیح می دهد. هنس که زمانی مرتباً از سوی هیئت حاکمه برای ارائه گزارش درباره وضعیت آب و هوایی جهان به کاخ سفید یا کنگره دعوت می شد، از دوره ای به بعد در نوعی حصار اطلاعاتی قرار گرفت. کولبرت معتقد است نقطه عطف این فرایند سیاست های دولت جدید اوپاما در قبال دانشمندی بود که در استخدام مراکز دولتی بودند. اوپاما بعد از استقرار در کاخ سفید، هر گونه تعامل رسانه ای دانشمندان ناسا با رسانه های عمومی را منوط به اجازه و هماهنگی قبلی آنها با مسئول سیاسی ناسا کرد که از سوی دولت در این مرکز منصوب می شد. کمی بعد اجازه مصاحبه با رادیوی ملی نیز از هنس گرفته شد. کولبرت توضیح می دهد رفته رفته مشخص شد که این محدودیت ها، علاوه بر هنس بر اغلب دانشمندی که در مراکز مختلف تحقیقاتی کار می کردند نیز اعمال شده است. آیا اوپاما فقط از انتشار اطلاعات مربوط به تغییرات آب و هوایی اینقدر واهمه داشت؟

امروز به پایان دوران ریاست جمهوری اوپاما نزدیک می شویم و همچنان سیاست های تنگ نظرانه او در حوزه رسانه ای ادامه دارد. چند روز پیش، اوپاما هنگام حضور در مراسم اعطای یک جایزه های مطبوعاتی، ستایش فراوانی از روزنامه نگاران و فعالان رسانه ای کرد. همین ستایش ها بهانه ای برای تازه شدن داغ روزنامه نگارانی شد که در دوره ریاست جمهوری او با انواع و اقسام محدودیت ها مواجه شده اند.

فرناز سیفی، در یادداشتی که در صفحه شخصی فیس بوک خود نوشته است، می گوید: «وقتش است در کنار تجلیل از دستاوردها و سیاست های درست، سازنده و مفید باراک اوپاما، از لکه های ننگ و افتضاح کارنامه او هم گفت و نوشت.» به نظر سیفی یکی از این لکه های ننگ عناد او با رسانه هاست: «هیچ دولتی در آمریکا تا این اندازه مانع از حق دسترسی رسانه و خبرنگار به اطلاعات عمومی نشد... دولت او با نظارت خود او، هر روز موانع بسیار بر سر راه حق دسترسی به داده ها و

اطلاعات و واقعیت‌ها وضع کردند. ده‌ها نهاد دولتی را از اداره کشاورزی گرفته تا پنتاگون به صندوق‌های در بسته اسرار تبدیل کردند که به هیچ رسانه و پژوهشگر و خبرنگار و شهروندی اجازه نمی‌دهند که اسناد و مدارک و گزارش‌ها و شواهد را ببیند و مطالعه کند. هیچ‌زمانی تا این اندازه درخواست رسانه‌ها در راستای قانون آزادی اطلاعات برای دسترسی به اطلاعات و شواهد بارها و بارها رد نشد...»

جک شافر، یکی از خبرنگاران با سابقه حوزه سیاسی که با روزنامه‌ها و آژانس‌های خبری متعددی کار کرده است و در دوره‌ای، معاون سردبیر مجله اسلیت بوده است، حضور اواما در مراسم جایزه روزنامه‌نگاری در دانشگاه سیراکیوز را مایه نقد خود قرار داده است. او یادداشتش را با این جمله آغاز کرده است: «آخرین کسی روی زمین که باید برای روزنامه‌نگاران دربار کارشان نطق کند، رئیس‌جمهور اواما است.» وی سپس برنامه‌های متعددی را برمی‌شمارد که دولت آمریکا برای محدودیت دسترسی روزنامه‌نگاران به اطلاعات وضع کرده است و با لحنی مطایبه‌آمیز می‌پرسد «هرچه نحو تعامل اواما با رسانه‌ها را عمیق‌تر بررسی کنید، این سوال برایتان جدی‌تر می‌شود که اواما را با جایزه مطبوعاتی چه‌کار؟ مگر خود ترامپ آن شب وقت نداشت؟»

آیا میراث اواما در محدود کردن دسترسی خبرنگاران به منابع اطلاعاتی در دوره رئیس‌جمهورهای بعدی نیز ادامه خواهد یافت؟ جواب به این سوال هنوز زود است، ولی جمله پایانی شافر خالی از لطف نیست: «اواما باید قدردان ترامپ باشد که در مقایسه با او، نماد آزادی بیان شده است.»

منبع/ ترجمان